

Grundloven. Hvorledes er det nu politisk gaaet med disse fire Spørgsmaal? Ja, hvad Finansloven angaar, har alle nu set, at den højtærede Finansminister har gjort sine Sager saadan, at ingen finansiel Flovmand kunde gøre det værre. Hvad Sønderjylland angaar, har alle maattet erkende, at det, der er sket, er nøjagtigt det, som de tidligere Regeringspartier er traadt ind for, og Venstre har ikke faaet et Fnug gennemført af det, der var Venstres særlige i det sønderjydske Spørgsmaal. Hvad Valgloven angaar, er det heller ikke Venstres Tanke, der har sejret; for det var den, at vi skulde have en Valglovskommission, og saa skulde Venstre imens benytte den berømte sorte Streg. Nej, i Valgloven er det Højres Valglov, gennemført under Paaskekonflikten ved Socialdemokratiets Villie, der gik af med Sejren. Og hvad Grundlovssagen angaar, havde Venstre øjeblikkelig overleveret Magten til det konservative Folkeparti, idet den højtærede Minister erklærede, at Venstre ikke vilde gennemføre andet end, hvad alle Rigsdagens fire store Partier kunde gaa med til, underforstaaet: hvad Højre vilde være med til. Jeg beder meget om Forladelse, jeg sagde Højre; jeg mente naturligvis det konservative Folkeparti.

Altsaa, i alle fire Kardinalspørgsmaal har Venstres Politik lidt Nederlag. Det er da værd at undersøge, om Venstre maaske paa det økonomiske Omraade har sejret politisk, og det skal jeg da til Slutning tillade mig et Par Bemærkninger om. Politisk er Venstre afhængigt af det konservative Folkeparti. Venstre kan ikke lægge to Straa over Kors, som et æret Medlem tidligere har udtrykt sig, uden at det billiges af det konservative Folkeparti. Men ogsaa paa det økonomiske Omraade er Venstre gaaet i det konservative Folkepartis Ledebaand. Den, der stærkest har udtrykt det konservative Folkepartis økonomiske Teori, er det ærede Medlem af Landstinget, Hr. Schovelin, som straks i 1915 kom med de berømte bevingede Ord, at den, der havde noget at sælge, skulde have Toppris, og da der blev svaret fra Salen: Og lidt til, svarede Hr. Schovelin med stor Glæde: Ja, og maaske lidt til. Hr. Schovelins Maksime var den, at man skulde have Verdensmarkedets Pris. Han gentog den samme Tanke i 1916 og citerede Hørups Ord: Lad alting kun gaa sin naturlige Gang. Det er den frie Konkurrencens Princip, udtrykt kort og fyndigt. Det er Frihedsprincippet, omsat i Kroner og Øre.

Denne Opfattelse har man fra konservativ Side ventet skulde sejre efter de overstaaede Valg; for i „Nationaltidende“ skrev man den Gang, da det trak op til et Landboparti, følgende interessante Linier til de utaalmodige: „Men kommer Tid, kommer Raad. Naar den nu vedtagne Kornlov faar virket, og Regeringen i Aarets Løb faar Lejlighed til at føre sine Planer ud i Livet — kun Brushoveder kan forlange, at den allerede nu skulde have skabt Betingelser for en ganske anden Kurs end den, der er fulgt i 7 Aar —, vil det sandsynligvis vise sig, at der ingen Brug er for et nyt Parti“. Altsaa, det, man ventede sig af Venstres Regering, er en Kurs, der er karakteriseret ved de Citater, jeg har fremført af den ærede Landstingsmand, Hr. Schovelin. Men hvad siger nu Venstres stærkeste politiske Villie, den højtærede Landbrugsminister? I hvert Fald er det denne højtærede Politiker, som anses for at være Venstres stærkeste politiske Villie. Han siger i „Berlingske Tidende“ forud for Valgene: „For det danske Landbrug er den ubundne Vareomsætning med Udlandet en Livsbetingelse. Produktionen staar og falder med denne Frihed. Landbruget stiller derfor intet andet Krav, hverken til Lovgivningsmagten eller de andre Erhverv, end at det maa faa Lov til frit at udfolde Kræfterne i fri og aaben Konkurrence“. Dette er nøjagtigt, om end med mindre bevingede Ord, den Tankegang, Hr. Schovelin har fremsat som vejledende for den økonomiske Politik.

Nu mener jeg, at det maa vi dog vente af den nuværende Regering, der er gaaet til Valg paa dette Frihedsprogram, og som er afhængig af det konservative Folkepartis Villie, at den holder det Løfte, som den har givet Vælgerne; for de har stemt for de to Partier under den Forudsætning, at man nu skulde bort fra al den Ondskab, som de tidligere Regeringspartier overøste Befolkningen med. Nu har jeg nok hørt, at der i „Berlingske Tidende“ har staaet noget om, at man tænker paa at slaa ind paa en helt anden Politik med Regulering og Prisbegrænsning og alt det andet, vi kendte fra Krigsaarenes Regering; men det er dog umuligt, for det vilde jo være en baglæns Saltomortale, som man ikke kan foretage, før man har spurgt Vælgerne: „Hvad siger I til det?“ Nu ved jeg ogsaa, at den højtærede Kirkeminister elsker Vælgerne, for da han holdt sin berømte Tale i Kerteminde til Kongen, som havde begaaet sit Statskup . . . . .